

Kikkamaali olympiafinaalissa. Odottamaton välivuosi uran huipulla. Kiekollisena tehtyjä taklauksia. Kaikkea muuta häneltä voi odottaa, mutta ei suuria sanoja itsestään.

Peter FORSBERG

TEKSTI: JOAKIM ARHAMMAR

KUVAT: ANDERS ARHAMMAR, HOCKEY HALL OF FAME

27.2.1994. Ruotsi ja Kanada kohtaavat jääkiekon olympiafinaalissa. Lihapullat ja perunat ovat jo aikaa sitten jäähtyneet useimmissa ruotsalaiskodeissa ja koko maa seuraa Lillehammerin Håkons Hallissa pelattavaa ottelua, josta on kehitymässä oikea jännitysnäytelmä. Ratkaisua saadaan odottaa pitkään.

Suomi on pelannut turnauksen parasta kiekkoa, mutta joutui tyytymään pronssimitaleihin hävittyään välierässä Kanadalle. Unohdettu.

Lillehammer on järjestänyt upeat kisat ja kerännyt valtavasti yleisöä, mutta sekini on nyt vain raapustuksia historiankirjojen marginaaleihin.

1-1 Tomas Jonsson, 1-1 Paul Kariya,
1-2 Derek Mayer, 2-2 Magnus Svensson.

Historiaa. Kariyan, Petr Nedvedin, Svenssonin ja Peter Forsbergin ensimmäiset maalit rangaistuslaukauskisassakin ovat jo pelkkää triviaa.

Seuraavalla kierroksella Ruotsin Svensson ja Kanadan Greg Johnson epäonnistuvat rankkareissaan – kisa on nyt kerrasta poikki – mutta niitäkään kahta epäonnistumista ei kukaan juuri muista.

Kukaan ei muista rangaistuslaukausien epäonnistujista muita kuin viimeisen, ja se onkin juuri rankkareiden hurma. Kaikki muistavat vain viimeisen maalin tekijän, tai viimeisen epäonnistujan, kaikki muut ovat vain asteriskeja tilastoissa, statisten. Jalkapallossa se on vielä tavallisempaa. Franco Baresi tietää, miltä se tuntuu, Roberto Baggio, Stuart Pearce, Michel Platini

ja David Beckham samaten. Kaikki ovat loistavia urheilijoita, jotka ovat kuitenkin ampuneet maansa ulos arvoturnauksesta – vaikka joku muu olisikin voinut ratkaista jo aikaisemmin. Se on rankkareiden armoston laki.

21-vuotias MoDo:ssa pelannut Peter Forsberg tiesi, mistä oli kyse, kun Curt Lundmark asetti hänet ampumaan rankkaria. Kokoneet Håkan Loob ja Mats Näslund olivat kieltäytyneet kunniaista, joten Örnköldsvikin babyface sai ottaa vastuun kantaakseen. Curt Lundmark ei uskaltanut edes katsoa kentälle päin.

Rauhalliselta näyttävä Forsberg hakee vauhtia siniviivalta ja pyörittää käsivarsiaan. Kentän toisessa päässä Kanadan maalivahti Corey Hirsch odottaa. Hän on juuri torjunnut Magnus Svenssonin yrityksen ja tuntee olonsa varmaksi. Ehkä juuri se torjunta koitui hänen kohtalokseen.

»Tiesin ainakin suunnilleen, mitä maalivahti aikoi tehdä. Svenssonin rankkarissa Hirsch tuli pitkälle vastaan, joten tiesin, että minulla olisi hyvä tilaisuus tehdä »jotain sellaista«, Forsberg sanoo, kun tapaam hänet kymmenen vuotta finaalin jälkeen.

»Jotain sellaista«. Se »jokin sellainen« oli kikka, jollaista harva pelaaja oli uskaltanut sitä ennen yrittää edes harjoituksissa. Forsberg ei kuitenkaan ollut ensimmäinen »jotain sellaista« tehnyt pelaaja. Ruotsin Kent »Magic man« Nilsson ujutti kiekon samalla tavalla maaliin Yhdysvaltoja vastaan 1989. Nilsson ei kuitenkaan tehnyt maaliana rankkarista, eikä olympiafinaalissa.

Nilsson pääsi läpi oikealta laidalta, hän luisteli maalin ohi vasemmalle, siirsi mailan yhteen käteen, tönäisi kiekon maalivahtia toiselta puolelta sisäänlivahtamista

ja katsoi kuinka kiekko lipui hitaasti maaliin maalivahtia liukuessa aivan väärään suuntaan.

Forsbergin harhautus ei ollut yhtä helpon näköinen, mutta tulos oli sama.

Hän on hakenut uuden vauhdin ja luistele nyt aika hitaasti kohti Hirschiä. Nilssonin maaliin verrattuna Forsberg tulee maalia kohti keskemmältä ja koska Forsberg luisteli hitaasti, Hirschillä oli aikaa odottaa hänen ratkaisuaan. Ja kolmanneksi, koska rankkarissa kiekko ei saa liikkua taaksepäin, Forsbergillä ei ollut mahdollisuutta korjata harhautustaan, jos Hirsch olisikin reagoinut toisin.

Forsberg lähestyy Hirschiä eikä tee oikeastaan mitään. Vasta pari metriä ennen maalia, hän tekee siirtonsa. Hirsch ehtii tajuta, mitä oli tapahtunut ja hän saa hanskansa jäähän, mutta liian myöhään. Useimmat katsojat – ja varmaankin myös Hirsch – luulevat hänen ehtineen torjua kiekon, mutta epätoivo vaihtuu riemuun ruotsalaiskodeissa: »NEEEEEJJJJAAAAAAA!!«

Ruotsi siirtyy rangaistuslaukauskisan johtoon ja nyt Kanadan – Paul Kariyan – on pakko tehdä maali.

Vaikka jotenkin tuntuikin itsestään selvältä, että Tommy Salo torjuisi hänen yrityksensä. Kuten torjuikin. Ruotsi voitti jääkiekkoilun olympiakultaa ensimmäisen kerran maan historiassa ja uusi ruotsalainen tähti oli syntynyt.

Peter Forsbergin ura lähti upeasti käyntiin, kun hän voitti muutaman vuoden sisällä nuorten MM-hopeaa, MM-kultaa Prahassa 1992 ja olympiakultaa. Heikompi ihminen olisi voinut murtua odotuspaineiden alle, mutta Forsberg on aina – loukkaantumisten aiheuttamia katkoja laske-matta – ollut voittamassa mestaruuksia.

Reilu parikymppinen Peter Forsberg lähti aikoinaan tästä kopista ja tähän koppiin hän on myös palannut joka kesä. Modo on käynnistänyt kuitenkin uuden halliprojektin, jonka suurin rahoittaja on – Peter Forsberg.

Tähti laukaisiin taivaalle kymmenen vuotta sitten, mutta kun tapaan hänet Örnsköldsvikissä, minua odottaa uransa loppupuolella oleva kansainvälinen tähti, jota kutsutaan yleisesti maailman parhaaksi jääkiekkoilijaksi.

Tai odottaa ja odottaa.

JOS HALUAA TAVATA Peter Forsbergin, on vain yksi keino. Pitää päästä juttuun »Skäggetin« kanssa. Siis »Parran«. Kent »Skägget« Forsberg – yhdessä agentti Don Baizleyn kanssa – pitää huolen Peterin

uranhallinnasta, ja etenkin tietenkin Ruotsissa. Kent-isä valikoi kaikista yhteydenotoista parhaat. Kyselyitä tulee paljon, on televisio-ohjelmaa, lehtijuttuja, hyväntekeväisyystapahtumia, yritysvierailuja – niistä kaikesta Kent valitsee osan. Osa siirtyy suoraan kierrätysosastolle. Peter on tarkka yksityisyydestään eikä lähde mukaan kaikkiin projekteihin.

»Olin Ruotsin suosituimmassa talk-showssa (»Sen kväll med Luuk») ja Bingolotossa – siinä kaikki. En halua olla mukana kaikessa, enkä anna koskaan mitään

STEVE BABINEAU/HOCKEY HALL OF FAME

kotihaastatteluita. En päästä koskaan kehtään kotiini kuvaamaan tai kirjoittamaan«, Forsberg sanoo ja – pakko myöntää – tekee mielipiteensä varsin selväksi.

Kent Forsbergillä on myös oma, menestyksenkäs valmentajanuransa, jonka kirkkaimpana kruununa on maailmanmestaruus vuodelta 1998. Tällä kaudella Forsberg palasi jälleen MoDo:n Elitserien-joukkueen päävalmentajaksi. Hän valitsi apulaisekseen Anders Melinderin, joka toimii Örnköldsvikin urheilulukion rehtorina. Hänen oppilaitaan olivat reilut kymmenen vuotta sitten esimerkiksi Markus Näslund ja Peter Forsberg.

Kesä 2004 on ollut erityisen vaikea Forsbergin metsästäjille. Yleensä mies viettää suuren osan kesäänsä kotimaisemissaan Pohjois-Ruotsissa ja viettää aikaansa vanhojen kavereidensa kanssa. Hän joutui kuitenkin viime kauden päätteksi vatsalihasleikkaukseen – lihasta paikkailtiin kevlarilla – ja hän on joutunut viettämään paljon aikaa Denverissä ja Montrealissa erilaisissa kuntoutuksissa.

Forsberg pääsi jälle vasta elokuun alussa, reilu viikko ennen Ruotsin World Cup –leirityksen alkamista.

MODO:N EDUSTUSJOUKKUEELLA oli harjoitukset tänä elokuisena tiistaiamuna. Seuran kesäjäät on MoDo:sta lähteneille NHL-pelaajille kokoontumispaikka. Tänä vuonna MoDo:lla on käytössään kolme pukuhuonetta: yksi Elitserien-joukkueelle, toinen joukkueen mukana harjoitteleville junioreille ja kolmas NHL-pelaajille.

Mikä loistava kannustin nuorelle pelaajalle, kun hän pääsee kokeilemaan taitojaan Forsbergiä, Näslundia, Tommy Saloa, Daniel ja Henrik Sedinia, Niklas Sundströmiä ja muita vastaan.

Minun piti tavata Forsberg jäähallilla, harjoitusten jälkeen.

Forsberg ei vain ole paikalla. Hän istuu lentokoneessa jossakin Atlantin yllä. Nopea palaveri Kentin kanssa johtaa päätökseen siirtää aamutapaamisemme iltapäiväksi. Helppo ratkaisu.

Peter Forsberg on kuuluisa suoruudestaan ja suoraselkäisyydestään. Jos hän ei pääse tapaamiseen, hän järjestää välittömästi uuden. Jos hän on myöhässä, hän soittaa ja ilmoittaa viivästyksestä. Kuten kuka tahansa hyvätapainen ihminen. Valittavasti kaikki eivät ole yhtä hyvätapaisia.

Myös pohjoisamerikkalaiset toimittajat kehuvat Forsbergiä reiludesta – vaikka häntä onkin vaikea tavoittaa.

Minä haluan tietenkin tavata Forsbergin. Eikä kai minulla ole varaa valittaa, kun Forsberg saapuu tapaamiseemme suoraan lentokentältä, takanaan reilun kymmenen tunnin matka. Lupaus on Forsbergille lupaus. Vaikka hän paljon mieluummin olisikin kotona nukkumassa.

»Missä se nyt on«?

Sanoja en ole minä. Kello on vasta yksi ja olen juossut ympäri jäähallia tähän saakka. Aamuharjoitukset olivat, kuten MoDo:n harjoitukset aina, oikea kultakaivos yleisölle, toimittajille, nimikirjoitusten metsästäjille ja muilla ihailijoille.

Minä seison strategisesti oikeassa paikassa MoDo:n pukuhuoneen ulkopuolella ja muistelen juuri hallilta lähtenyt viimeistä nimikirjoituksia jahdannutta pikkupoikaa. Hän oli äärimmäisen tyytyväinen Markus Näslundin nimikirjoitukseen, mutta samalla selvästi pettynyt, kun Peter Forsberg ei ollutkaan paikalla. Huomasin kuitenkin ilokseni seuraavana päivänä saman pojan esittelevän televisiossa tuoretta »Foppa-nimmariaan«.

Ymmärrän, että »missä se nyt on« viit- taakin minuun, vasta kun käännyin ympäri ja näky vie minut ajassa kymmenen vuotta taaksepäin. Siinä he ovat – tietenkin hieman vanhempina ja toinen hieman partaisempana ja väsyneempänä kuin ennen: Lillehammerin olympiafinaalin sankarit, Tommy Salo ja Peter Forsberg. He pääsivät jo viime keväänä samaan joukkueeseen Coloradossa ja nyt siis (ainakin) MoDo:n kesäjällä.

Ympyrä on sulkeutunut, sankarit ovat kotona.

Nostalgian tunteesta innostuneena päätän aloittaa keskustelun juuri siitä. Mikä ihme vetää miehen takaisin Örnsköldsvikiin sulkemaan ympyröitä?

Salon laahustaa television ääreen ja alkaa lukea urheilu-uutisia teksti-tv:stä ja Forsberg ja minä istumme sohvalle etsimään vastausta.

PETER FORSBERG ON MONELLA tavalla itsensä peilikuva kaukalossa ja sen ulkopuolella. Kaukalossa hän käy kuumana ja tunteet ovat pinnassa; sen ulkopuolella mies on taas oma, rauhallinen, toisinaan arvaamaton itsensä. Forsbergin lausunnoista ei useinkaan hätkähdä. Kysyn häneltä kuitenkin kotikaupungin vetovoimasta – ja saan odotetun vastauksen.

»Olen syntynyt ja asunut täällä nuoruuteni ja kaikki kaverit ovat täällä. Kaikki täältä lähtöisin olevat NHL-pelaajatkin tulevat tänne. Örnsköldsvik on huippukaupunki, täällä on rauhallista ja mukavaa, vesi on lähellä ja minusta on hauskaa päästä kotiin ja ottaa ihan rauhassa«, hän sanoo.

Samalla tavalla voisi kuvailla satoja samanlaisia ruotsalaisia pikkukaupunkeja, mutta Örnsköldsvik ei ole mikä tahansa pikkukaupunki, ainakaan jääkiekkomaailmassa.

Reilun 50 000 asukkaan ruotsalaiskaupunki on eräs Euroopan suurimmista NHL-ammatillaisten tuottajista. Örnsköldsvikistä on NHL:ään lähtenyt noin 25 pelaajaa, mutta jos mukaan lasketaan naapurikunnista MoDo:n kautta NHL:ään lähteneet pelaajat, määrä on vieläkin suurempi.

Asiasta on monta teoriaa, ja kun modelaisilta asiaa kysyy, vastaukseksi tulee ympäripyöreä sekoitus: perinteet, hyvät olosuhteet ja harjoittelu, voimakas panostus junioritoimintaan, kilpailu, kaupungin jääkiekkolukio ja suuri maantieteellinen alue, jolta kalastaa lupaavia junioreita seuraan.

Forsberg nostaa listasta esiin kaksi hänen kehityksensä kannalta tärkeää asiaa. Jääkiekkolukion ja kilpailun.

»Meillä oli niin kova joukkue, että kaikki harjoituksetkin olivat kovia. Jos muistelee juniorijoukkuettamme, me voitimme Ruotsin mestaruuden kaksi kertaa ja loppuotellut päättyivät 15-1 yhtenä vuonna ja 10-0 seuraavana. Kun harjoituksissakin oli kova kilpailu, kaikki nostivat tasoaan pykälällä«, Forsberg sanoo.

Peter puhuu MoDo:n upeasta 1973 syntyneestä ikäluokasta, joka muodosti TV-puckenin (Ruotsin C-junioreiden aluejoukkueiden cup) 1988 voittaneen – Kent-isän valmentamana, muuten – Ängermanlandin joukkueen rungon ja voitti kaikkiaan viisi Ruotsin mestaruutta eri ikäluokissa.

Vuoden 1993 nuorten MM-kisoissa MoDo:n ketju Forsberg – Näslund – Niklas Sundström (s. 1975) nosti Ruotsin hopealle. Forsberg teki turnauksessa uskomattoman piste-ennätyksen nappaamalla 31 tehopistettä 7 ottelussa.

Joukkueen kaksi kirkkainta tähteä olivat Markus Näslund ja Peter Forsberg, tässä järjestyksessä. MoDo:on kesällä 1989 siirtynyt

»Hän ei häviä taidoissa kenellekään, mutta on samalla yhtä kova kuin kaikkein kovimmat«. – Bill Guerin

Näslund oli pitkään kaveruksista kirkkaampi tähti ja oikeastaan suhde kääntyi toisin päin vasta 1992, kun Näslund putosi MM-joukkueesta viimeisenä miehenä. Ruotsi voitti MM-kultaa ja Forsberg teki kansainvälisen läpimurtonsa ampumalla loppuottelussakin maalin Suomen verkkoon.

Menestyksen takana on aina tietenkin paljon, paljon kovaa työtä, joka pitää tehdä ja uskoa, että se tuo tuloksia. Sitten joskus.

»Tietenkin harjoitteluun menee aikaa ja nuorempana, teini-iässä, sitä sai jättää hauskoja juhlia väliin, koska piti mennä treeneihin tai matsiin«, Forsberg sanoo. »Pitää vain päättää ja hyväksyä aika aikaisessa vaiheessa, että asiat ovat niin, jos haluaa panostaa jääkiekkoon.

Forsberg halusi.

Markus ja Peter olivat rehtori Melinderin mukaan jääkiekkolukion kovimmat harjoittelijat.

»Forsberg ja Näslund harjoittelivat älyttömän kovaa. Meillä oli ohjelmassa kaksi pakollista voimaharjoitusta viikossa, mutta Peter ja »Macke« tekivät varmaan viisi voimaharjoitusta viikossa«, Melinder sanoo ja kertoo kuinka hän kerran näki kaverusten matkivan televisiossa näytettyä neuvostoliittolaisten pelaajien niskaharjoitusta. Se perustui pääasiassa siihen, että toinen seisoi päällään ja toinen pyöritti häntä ympäri.

Juuri sen harjoituksen merkitystä on vaikea arvioida, mutta jääkiekkolukio sai kuitenkin Forsbergin harjoittelemaan kunnolla. Sieltä on peräisin hänen uskomaton voimansa ja tasapainonsa. Toinen tärkeä

asia, jonka hän oppi lukiossa, oli oman kropan hoitaminen harjoitusten välilläkin.

»Meillä oli teorianunteja joka toinen viikko, ja se keskittyi pitkälti ravinto-oppiin. Oikein syöminen on nykyisin ehdoton edellytys. Se ei ehkä ole jääkiekossa aivan yhtä tärkeää kuin yksilölajeissa, mutta totta kai jääkiekkoilijankin pitää huolehtia itsestään ja ajatella, mitä syö. Samaten pitää osata levätä«, Forsberg sanoo.

Sen sijaan henkiselle valmentautumiselle Forsberg antaa piut paut.

»En tee mitään, en todellakaan mieti mitään erityistä«, hän toteaa.

Hetkinen. Kun kilpailu kiristyy ja huippujen väliset erot kapenevat, henkisesti valmentautumisesta on tullut monelle urheilijalle itsestäänselvä osa harjoittelua, yhtä luonnollinen osa kuin juoksulenkit ja vatsapunnerrukset.

Kerron Peterille, että Markus Näslund vain hetki sitten piti pitkän ja innostuneen esitelmän siitä, kuinka jääkiekko on hänen mielestään »paljon vaativampaa henkisesti kuin fyysisesti«, hän antaa periksi. Vähän.

»Totta kai henkinen kantti on tärkeää, mutta minä olen aina valmistautunut samalla tavalla, eli annan aina kaikkeni. Ei ole muita vaihtoehtoja. On siinä tietenkin myös kilpailuvietillä tekemistä, minä yksinkertaisesti vihaan häviämistä. Siitähän on kyse, kun jäälle mennään. Ei ole muuta tavoitetta kuin voittaa«, hän sanoo.

Ehkä se on voittajien salaisuus. He vihaavat häviämistä enemmän kuin mitä rakastavat voittamista. Ehkä Forsberg on saanut äidinmaidossaan ilmaiseksi sen,

Örnsköldsvik on Peter Forsbergille tärkeä paikka. Hän on rakennuttanut kaupunkiin komean golfkentän jonka johdossa on tietenkin Kent Forsberg.

mitä muut hakevat henkisestä valmennuksesta. Jääräpäinen pohjoisen mies ei anna periksi – eikä häviä.

Kun Peter Forsberg teki läpimurtoaan Elitserienissä, häntä arvosteltiin usein kuumpäisyydestä, josta seurasi liikaa jäähyjä. Kaudella 1991–92 hän keräsi 72 rangaistusminuuttia ja oli Elitserienin jäähytilaston nelonen. Julkinen arvostelu oli kovaa, esimerkiksi otsikoilla »Kiekkomurhaaja« ja »Modon häkkipäät pitää pysäyttää«.

Färjestadin kokeneet Thomas Rundqvist ja Håkan Loob syytivät Forsbergiä jatkuvasti sääntöjen tuolle puolelle astumisesta. Seuraavan kauden alla pidetyssä tapaamisessa Forsberg lupasi MoDo:n huolestuneille

sponsoreille rauhoittuvansa. Tuloksena 82 minuuttia ja jäähyörssin kakkossija, edellä vain Malmön kivikova Robert Svehla.

Hän on oppinut vuosien varrella hallitsemaan temperamenttiaan ja kääntämään raivon positiiviseksi energiaksi. Silti Forsbergin hihat ovat vieläkin toisinaan ilmiliekeissä.

»Kyllähän minua varmaankin monet silloin vihasivat, jos totta puhutaan«, Forsberg sanoo muistellessaan uransa alkuaikojia.

»Kai näin jälkikäteen voin tunnustaa, että minä ajoin ihan kaikkea ja kaikkia. Se oli hauskaa. Ajan myötä olen kuitenkin rauhoittunut ja järkevoitynyt, olen yksinkertaisesti kypsempi kuin ennen«.

Sama peräänantamaton asenne on kuitenkin ollut Forsbergin ase koko hänen NHL-uransa ajan. Pohjois-Amerikan kausi on pitkä ja raskas, eivätkä kaikki pelaajat jaksa latautua ihan jokaiseen otteluun. Forsberg myöntää, että aina se ei ole helppoa, mutta se onnistuu jos haluaa.

»Minä ainakin olen sitä mieltä. Totta kai joissakin otteluissa sitä on väsynyt, mutta kun kiekko putoaa, niin silloin pitää olla kaikki pelissä. En minä ainakaan osaa muuta, enkä halua hävitä yhtäkään ottelua. Vierasottelussa Atlantaakin vastaan on jaossa kaksi pistettä ja meidän tehtävämme on pelata jokainen ottelu niin hyvin kuin osaamme«, hän sanoo.

Mutta kaikki on suhteellista. Vaikka Forsberg sanookin rauhoittuneensa, ei hänestä mitään nöösipoikaa ole tullut. Forsberg on NHL-urallaan kerännyt jäähyminuutteja pyöreästi yhden minuutin ottelukeskiarvolla. Esimerkiksi seurakaveri Joe Sakic on istunut jäähypenkillä vain kolmanneksen Forsbergin määräästä.

Jäähytilastoja katselemalla Forsbergista on siis selkeästi taitopelaaja. Forsberg osaa kuitenkin olla myös kova ja juuri kovuuden ja taidon yhdistelmä tekee hänestä ainutlaatuisen.

Kentän ulkopuolella Forsberg on yllättävänkin pieni. Hänellä ei ole Jaromir Jagrin takapuolta, ei Brett Hullin käsivarsia tai Ville Niemisen niskaa. Forsbergin käsivarsia voi kuvata jopa hennoiksi – jääkiekkoasteikolla.

Mutta kun NHL-puolustajilta kysytään vaikeiden pysäytettävää hyökkääjää, Forsbergin nimi nousee aina esiin. Forsberg ei anna paniikkisyyttöjä vaikka vastassa olisi kuka, hän ei katso, mitä puolustajan selässä lukee vaan luistelee kulmaan

ensimmäisenä. Dallasin Bill Guerin kiteytti Forsbergin taidot näin:

»Hän ei häviä taidoissa kenellekään ja on samalla yhtä kova kuin kaikkein kovimmat«.

Samana huomannut myös amerikkalainen ESPN Magazine, joka etsi urheilijaa, jolla olisi eniten »guts«, eli sisua ja/tai sydäntä. Peter Forsberg oli listan kakkonen.

ESPN:n huomion kiinnitti erityisesti vuoden 2001 Stanley cupin pudotuspelien puolivälieräsarjan seitsemäs ottelu Los Angelesia vastaan. Maajoukkuekaveri Mattias Norström taklasi Forsbergiä rajusti, rikkoen samalla Forsbergin pernan. Forsberg ei sitä kuitenkaan tiennyt, vaan pelasi ottelun loppuun saakka. Tilanteen vakavuus selvisi vasta ottelun jälkeisellä illallisella, kun hän alkoi yskiä verta. Oli – kirjaimellisesti – kyse elämästä ja kuolemasta.

Vaikka loukkaantumisia on tullut, Forsberg ei anna pelon pysäyttää itseään.

»Ehkä sitä eniten pelkää, että taittaa niskansa tai jotain [koputtaa puuta kolme kertaa], mutta en ajattele sellaista juurikaan. Kaikki muu on pakko kestää, se kuuluu tähän lajiin«.

FORSBERGISTA ON TULLUT maailman paras, koska hän antaa aina kaikkensa.

»Kuinka haluaisit sinua muistettavan urasi jälkeen«, kysyn ja odotan hänen nostavan esiin maailmanmestaruuden tai Stanley Cup -voiton.

»Forsberg antoi joukkueelle kaikkensa jokaisessa ottelussa«, kuuluu vastaus, jota mies ei mieli sekuntiakaan.

Siitä hänet pitääkin muistaa. On kokonaan toinen asia, onko Forsbergin tapa antaa kaikkensa ollut edes joukkueen kannalta paras mahdollinen. Se, että Forsberg ei

koskaan säästele, ei koskaan anna periksi, ei koskaan ajattele itseään, se alkaa näkyä ja tuntua. Forsberg on ollut sivussa yli 200 NHL-ottelusta erilaisten loukkaantumisten vuoksi.

Pernan puhkeaminen oli tietenkin vakavin ja erikoisin vamma. Muuten Forsberg on kokenut kaikki tavalliset jääkiekkovammat: puujalat, iskuja kasvoihin, selkä- ja vatsalihasvaivat, olkapäävammat, lonkat, nivuset – valitse, mikä kehon osa tahansa.

Forsberg on käytännössä aina jotenkin loukkaantuneena, mutta korkea kipukynnys ja taito kuunnella oman kehonsa ääntä ovat aina tuoneet miehen takaisin kaukaloon. Vaikka ei se aina ole itsestäänselvää ollut.

Forsberg kyllästyi vaivoihinsa kesällä 2001. Kipeät sisäkehräät (nilkan sisäsyrjällä koholla oleva luu) ja kadonnut motivaatio saivat Forsbergin pitämään väli vuoden. Tosin, kun Forsberg asiasta ilmoitti, hän ei sanonut, milloin palaisi kaukaloon, tai edes palaisiko koskaan.

Forsberg oli kyllästynyt tekemään aina kuntoutusohjelmia kesäisin ja, että hän ei ollut voinut pelata tennistäkään kolmeen vuoteen. Ja mikä ehkä tärkeintä, että hän ei ollut pystynyt pelaamaan haluamallaan tasolla moneen kauteen.

Päätös merkitsi Salt Lake Cityn olympialaisten unohtamista. Kuukautta myöhemmin Forsberg selitti päätöstään lehdille näin:

»En ole voinut harjoitella kunnolla kolmena kesänä, joten olen aina jäänyt jälkeen. En ole omasta mielestäni myöskään pelannut hyvin kolmeen kauteen ja pelastukseni oli vain, että pelasin hyvässä joukkueessa, jossa pääsin tekemään pisteitä. Olen pelannut vain yhden hyvän ottelusarjan, Los Angelesia vastaan [vuonna 2001], muuten olen ollut aivan surkea. Kaikki, jotka ovat

nähneet minun harjoittelevan ja pelaavan, myös tietävät sen«, hän tilitti.

Kyllähän mies oman tasonsa tietää ja tuntee. Tilastoista katsottuna kaudet 1999–00 ja 2000–01 olivat hänen heikoimpansa. Ensin 49 ottelussa 51 tehopistettä ja sitten 73 ottelussa 89 pistettä. Forsbergin arviot omasta pelistä kannattaa aina suodattaa erityissuodattimen läpi.

Hän on eräs maailman itsekriittisimmistä pelaajista, joka ei omasta mielestään koskaan pelaa hyvin. Hänen asteikossaan on kaksi pykälää, jotka ulkomaailma on saanut opetella tulkitsemaan ja suhteuttamaan hänen otteisiinsa jäällä.

Korkein arvosana, jonka Forsberg itselleen antaa on »ihan okei« (ruotsiksi »hyfsat«, mutta englanniksi mies sanoo »OK«). Lehdet kuvaavat yleensä Forsbergin peliä silloin »huippupeliksi« tai »dominoivaksi«, mutta ne sanat eivät kuulu Forsbergin sanavarastoon. Asteikon toinen kohta on »surkea« (ruotsiksi »usel« ja Amerikassa »awful«).

»Kunpa minäkin pystyisin pelaamaan yhtä »surkeasti« kuin Peter, Forsbergin seurakaveri Derek Morris sanoo.

Sitä miettii tietenkin, voiko Forsbergikään olla niin itsekriittinen, vai ovatko kovat arviot vain jonkinlainen rooli, jota hän esittää muille, osoittaakseen pystyvänsä vieläkin parempaan. Pyydän häntä kertomaan omista vahvuuksistaan. Forsberg ei keksi mitään, ja pyytää minua kysymään joltakin muulta.

Hän on joissakin haastatteluissa lipsauttanut, että hänen pelikäsityksensä on »ihan okei«. Sitä enempää mies ei itseään kehukaan. Siirrytäänpä heikkouksien puolelle. Ei ole yllätys, että Forsberg mainitsee ensimmäisenä laukauksensa.

»Parannettavaa on paljonkin, mutta

laukaisutaito on varmaankin huonoin ominaisuuteni«, hän sanoo.

Näin sanoo pelaaja, joka laukoi viime kaudella 85 kertaa ja teki niillä 18 maalia. Erinomaisella prosentilla, siis. Päätänkin kysyä Forsbergilta suoraan, onko vaikeaa puhua itsestään.

»No jaa, en tiedä, mutta toisinaan peli ei vain kulje, syystä tai toisesta. Enkä tosin pidä itsekehestakaan. Totta kai sitä voi olla toisinaan tyytyväinen itseensä, mutta minun mielestäni aina pitää pyrkiä ylöspäin, ja se ei ole vain joku korulause, jota toistan vaan siltä minusta tuntuu. Joskus sitä saa kolme tehopistettä, vaikka on ollut huono, toisinaan pelaa hyvin vaikka ei saa tehopisteen tehopistettä. Vaikka lehdet kehuvatkin, jos saan kolme kakkossyöttöä samassa pelissä, niin olen silti saattanut pelata huonosti«, hän sanoo.

Kun Peter katselee uraansa taaksepäin, hänenkin lienee vaikeaa olla tyytymätön. Kaksi maailmanmestaruutta, olympiakultaa ja kaksi Stanley Cup –voittoa saavat seuraan lukuisista henkilökohtaisista palkinnoista.

Hänen ensimmäinen merkittävä henkilökohtainen palkintonsa oli Vuoden tulokkaalle jaettava Calder –pokaali (1995), mutta suurimmat pytyt hän nappasi vuonna 2003.

Hän nappasi pistepörssin voittajalle (106 tehopistettä) ojennettavan Art Ross –pokaalin itselleen tekemällä kolme pistettä viimeisessä ottelussa ja ohitti niillä kakkoseksi jääneen Markus Näslundin. Hänellä oli koko liigan paras plus/miinus –saldo (+52), ja hän jakoi palkinnon Milan Hejdukin kanssa. Forsberg oli 77 syöttöpisteellään auttamassa Hejdukia maalipörssin voittajaksi.

Kolmas ja merkittävin palkinto oli liigan arvokkaimmalle pelaajalle jaettava Hart

–pokaali. Sen joukkuepelaaja Forsbergkin varmasti arvostaa kaikkein korkeimmalle.

Pyydän Forsbergä mainitsemaan kolme asiaa, saavutusta, joista hän ylpeä. Kuten arvata saattaa, mies yrittää kiemurrella tehtävästä.

»Äh, en minä tiedä – että lukion keskiarvoni oli 3.0 [asteikolla 1-5]. Ha ha ha. Vakavasti puhuen, että olen onnistunut voittamaan olympiakultaa, MM-kultaa ja Stanley Cupin«, hän sanoo lopulta.

»Onko Stanley Cup –voitto jääkiekkoilijan suurin unelma«? Yritän saada Forsbergiä kehumään itseään. Edes vähän.

»On se Pohjois-Amerikassa pelaavalle jääkiekkoilijalle«, hän vastaa.

»Milloin siitä tuli sinulle merkittävin mestaruus«?

»Kun siirryin NHL:ään ja näin, kuinka tärkeää sen voittaminen pohjoisamerikkalaisille on. Ruotsissa pelatessani huomio oli enemmän olympiakullassa, maailmanmestaruudessa tai Ruotsin mestaruudessa, mutta kun olen pelannut NHL:ssä 10 vuotta, niin Stanley Cupin arvostaminen tarttuu«, Forsberg sanoo.

Forsbergiltä puuttuu oikeastaan vain yksi merkittävä saavutus – Ruotsin mestaruus. Sen voittaminen on ollut hänen unelmansa oikeastaan vuodesta 1994 saakka, jolloin hän oli MoDo:n riveissä häviämässä loppuottelusarjaa Malmölle. Pettynyt Peter Forsberg iski mailansa kolmeen osaan, julisti erotuomari Börje Johanssonin »ihan paskaksi« ja kertoi haluavansa »vetää häntä turpaan«.

Elitserienin voitto on siis Forsbergin toivelistalla korkealla ja kunhan mies viimeinkin palaa Elitserieniin, MoDo:sta tulee samalla hetkellä liigan mestariuosikki numero yksi.

»Mitä teet kymmenen vuoden kuluttua?»
Haastattelu on loppusuoralla.

»En tiedä. Ei hajuakaan, itse asiassa«,
Forsberg sanoo.

»Valmennustehtäviin, kenties?»

»Enpä usko«.

VÄSYNYT PETER FORSBERG on taistellut haastattelun loppuun saakka, ja kun hän nousee seisomaan pöydästä tukea ottaen, hän vaikuttaa huomattavasti 31-vuotiaasta vanhemmalta. Hän pyytelee väsymystään anteeksi ja huutaa Salon luokseen. Miehet ovat tilapäisesti kämppäkavereitakin, kunnes Salo löytää oman asunnon Örnköldsvikistä.

Kävellessäni ulos Kemppehallista, huomaan kaksi junioria, jotka ovat livahtamassa jälle vetämään hieman omia harjoituksia ennen kuin seuran harjoitukset alkavat. Historia tuntuu toistavan itseään. Ajattelen jälleen kerran, kuinka pieni jääkiekkomaailma on ja kuinka kaikki tuntuu jotenkin olevan yhteydessä Örnköldsvikiin.

Kuinka Lillehammerin olympiakisojen kolme päähenkilöä – Forsberg, Salo ja Paul Kariya – päätyivät viime keväänä samaan seuraan Pohjois-Amerikassa ja kuinka kaksi heistä on nyt kämppäkavereita.

Vuoden 1993 nuorten MM-kisojen huipukettu Sundström – Forsberg – Näslund tapaa toisensa nyt, niin kuin aina kesäisin, täällä Kemppehallissa. Daniel ja Henrik Sedin muodostivat Mattias Weinhandlin (New York Islanders) kanssa Elitserienin parhaan ketjun 2000-luvun alussa, ja juuri äsken he kohtasivat mustissa harjoituspaidoissaan pakkiparin Mattias Timanders (Philadelphia Flyers) – Pierre Hedin (Toronto Maple Leafs). Samaan aikaan laidalla nojailevat Andreas Salomonsson (New Jersey Devils/Washington Capitals),

Hans Jonsson (Pittsburgh Penguins) ja Per Svartvadet (Atlanta Thrashers).

Se on hauska näky, innoittava näky ja Peter Forsberg – joka ei vielääkään hiiskahdakaan ensi kauden suunnitelmistaan – nauttii joka hetkestä.

SEURAAVAN KERRAN näen Forsbergin World Cupin aikaan. Ruotsissa turnausta markkinoitiin »kultaisen sukupolven« viimeisenä tilaisuutena voittoa suuri turnaus. Vaikka Forsbergillä, Näslundilla, Mats Sundinilla ja Niklas Lidströmillä on tilillään maailmanmestaruuksia, olympiakultaa, Stanley Cup –voittoa, yhdessä he eivät ole voittaneet maajoukkueessa - eivätkä varsinkaan silloin, kun kaikki NHL-pelaajat ovat olleet mukana.

Forsbergin vatsalihas ei ole parantunut odotetulla tavalla, joten miehen valmistautuminen World Cupiin on ollut kaikkea muuta kuin hyvä.

Pari päivää ennen turnauksen alkua Forsberg päättää vielä lähteä pikareissulle Kanadaan hakemaan paremmin istuvia luistimia. Nilkan luut kipeytyvät vanhoissa, eikä mies saa luisteluunsa oikeaa tasapainoa.

Kymmenen tunnin testailun jälkeen, mies on tyytyväinen mittojen mukaan tehtyihin luistimiinsa.

»Nilkan luut ovat niin suuret, se on vanha vaiva«, Forsberg kertoo Aftonbladet-lehden Montrealiin lähettämälle toimittajalle. »Valitettavasti en ehtinyt kokeilemaan luistimia jäällä täällä Kanadassa, mutta hyviltä ne tuntuivat«, hän sanoo.

Miksi ihmeessä Forsberg matkusti maailman toiselle laidalle hakemaan uusia luistimia, mutta ei ehtinyt kokeilemaan niitä jäällä?

Kaksi jääharjoitusta myöhemmin

Forsberg kuitenkin siirtää uudet Bauerinsa hyllylle ja pelaa vanhoilla Eastoneillaan. Tehtaalla niin hyviltä tuntuneet luistimet eivät kuitenkaan istuneet kunnolla jäällä.

Olipa synnä sitten vatsalihasleikkauksen aiheuttamat vaivat, luistinongelmat tai vain väärä ympäristö, totuus on kuitenkin, että Forsberg oli kaukana parhaasta kunnostaan. World Cup oli miehen ura huonoin turnaus, niin pelillisesti kuin tuloksellisestikin.

»Superketjuksi« turnauksen alussa kutsuttu (ja turnauksen lopussa lainausmerkit saivat aivan uuden merkityksen) Forsberg-Näslund-Henrik Zetterberg epäonnistui pahasti. Koko kolmikko oli turnauksen plus/miinus –tilastossa kymmenen huononimman joukossa.

Forsberg ei saanut pelattua Näslundille maalipaikkoja ja vaikka valmentaja Hardy Nilsson yrittikin vaihdella Forsbergin ketju-kavereita, mikään ei auttanut.

Edes Forsbergin oma arviointiasteikko ei enää riittänyt. Peli oli kaukana »okeista«, se ei ollut edes »surkeaa«. Forsberg kuvaili omaa peliään »surullisen huonoksi«.

Forsberg nojailee jäähallin seinään ja vastailee toimittajien kyselyihin yllättävänkin rauhallisesti. Hän oli jo turnauksen aikana sanonut tienneensä synn siihen, että peli ei kulje – mutta ei suostunut paljastamaan sitä.

Forsbergin resepti pelin paranemiseen oli kuitenkin yksinkertainen: »Pitää vain tehdä enemmän töitä«.

Peter Forsbergin klassikkomaalit

Lillehammer 1994, olympiafinaalin rangaistuslaukaus

»En tiedä, mitä oikein ajattelin. Olin tehnyt maalin ensimmäisellä yritykselläni, joten itseluottamukseni oli kohdallaan. En usko, että yrittäisin samaa kikkaa samanlaisessa tilanteessa nykyisin.«

World Cup 1996, Tukholma, Ruotsi – Suomi

»Suomen maalivahti tuli vähän liian pitkälle vastaan, hän luuli minun laukovan. Koko ottelu oli aivan uskomaton, kun ensin »Sudden« Sundin pääsi tekemään oman veivimaalinsa ja sitten minä omani. Globenissa oli uskomaton tunnelma«

MM-2003, Helsinki, Suomi – Ruotsi

»En tiedä, mitä Suomen puolustajat tekivät. Omasta mielestäni koko turnaus meni minulta huonosti ... mutta ... en tiedä. Tuntuu, että minä vain liu'uin eteenpäin ja kaikki väsitivät ja ottivat kiinni muita pelaajia. Yhtäkkiä pääsin kierätmään maalia. Kiekko osui Niinimaan mailaankin ja nousi siitä maalin kattoon. Ehkä he kunnioittivat minua liikaa [hymähtää]. Eihän vauhtikaan ollut edes kova, kaikki muut vain tuntuivat pysähtyvän. Se oli yksittäisenä otteluna uskomaton kokemus – nousta vieraisa Suomea vastaan 5-1 –tappioasemasta voittoon. Järjetön matsi.«